

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРИКЛАДНОЇ ЕКОНОМІКИ ТА
МЕНЕДЖМЕНТУ ІМ. Г.Е. ВЕЙНШТЕЙНА

МАТЕРІАЛИ

**ІХ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 20 ЖОВТНЯ 2021 р.**

**«ЕКОНОМІЧНІ ТА СОЦІАЛЬНІ АСПЕКТИ
РОЗВИТКУ УКРАЇНИ НА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ»**

м. Одеса

УДК: 338.43:316.502(477)

Економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції 19-20 жовтня 2021 року. Одеса: Одеська національна академія харчових технологій, 2021. – 369 с.

У матеріалах конференції знайшли відображення економічні та соціальні аспекти розвитку України на початку XXI століття. Були запропоновані шляхи вирішення найактуальніших та нагальних проблем багатьох сфер сучасного бізнесу та новітні управлінські технології в сучасних турбулентних умовах існування підприємств. В доповідях особлива увага приділялась прикладному характеру досліджень та їх впливу на поліпшення економічної ситуації в країні.

Науковий редактор Мельник Ю.М. - д-р екон. наук, професор,
директор ННПЕіМ ім. Г. Е. Вейнштейна ОНАХТ

Редакційна колегія:

Агеева І.М. – к.е.н., доц., Басюркіна Н.Й. – д.е.н., проф., Купріна Н.М. – д.е.н., доц., Лагодієнко В.В. – д.е.н., проф., Немченко В.В. – д.е.н., проф., Павлов О.І. – д.е.н., проф., Савенко І.І. – д.е.н., проф., Іванченкова Л.В. – д.е.н., проф., Соловей А.О. – к.і.н., доц., Неустроєв Ю.Г. – к.е.н., доц.

Матеріали додаються за оригіналами рукопису

Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст та сутність наданих матеріалів

Литература

1. www.geostat.ge--веб-стораница статистической службы Грузии;
2. www.parliament.ge--веб-стораница парламента Грузии;
3. www.moh.gov.ge--веб-стораница министерства здравоохранения Грузии;
4. www.gov.ge--веб-стораница правительство Грузии;
5. www.economy.ge--веб-стораница министерства экономики и устойчивого развития Грузии;
6. www.worldbank.org--веб-стораница всемирного банка

СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ЗА НЕТОВАРНІМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Немченко В.В., д.е.н., професор

Галаган І.В., магістрант

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Розрахунки – це важливий інструмент економічних відносин між суб'єктами господарської діяльності. Вони є невід'ємною частиною товарно-грошових взаємовідносин у сучасному суспільстві, які виникають у процесі виробництва продукції, товарів, послуг, реалізації товарів та виробленої готової продукції. Одним із найважливіших показників, що характеризують стан розрахунків на підприємстві є розмір дебіторської і кредиторської заборгованостей. Характерними рисами сучасних економічних реалій в Україні є нестача обігових коштів, низька платіжна дисципліна, несвоєчасні розрахунки за зобов'язаннями, високі ставки кредитування. Всі ці фактори призводять до кризи неплатежів, для подолання якої необхідно перш за все вдосконалити процес розрахунків та здійснювати ефективний внутрішній аудит.

Під внутрішнім аудитом розуміється комплекс діагностичних процедур, спрямованих на виявлення, з одного боку, слабких сторін бізнесу, а з другого – установлення шляхів їхнього усунення. Аудит передбачає здійснення перевірки за дотриманням планових показників; налагодження системи спостереження за строками оплати платежів; контроль за виконанням договірних відносин з боку як контрагентів, так і персоналу; виявлення резервів зростання платоспроможності підприємства та контроль за результатами виконання оптимізаційних управлінських рішень.

Аудит розрахунків є основним елементом перевірки практично для всіх суб'єктів господарювання. При дослідженні питань організації внутрішнього аудиту дебіторської і кредиторської заборгованості виявлено, що у теорії і практиці аудиту не представлена методика внутрішнього аудиту

заборгованості. Більш того, має місце просте запозичення методик аудиту, які використовують зовнішні аудитори, що, на наш погляд, не можна вважати доцільним у зв'язку з тим, що методика внутрішнього аудиту відрізняється від методики зовнішнього аудиту за наступними ознаками: цілям і задачам, програмі аудиторської перевірки, підпорядкованістю, документальному забезпеченню тощо.

Головна мета внутрішнього аудиту розрахунків - підтвердження повноти, права існування і вартісної оцінки сальдових залишків по рахунках розрахунків на кінець звітної періоду, формування думки про вірогідність показників бухгалтерського обліку і звітності і про відповідність застосовуваної методики обліку нормативним документам, допомога підприємству у формулюванні рекомендацій і визначенню заходів для ліквідації заборгованості як засобу поліпшення не тільки розрахункових операцій, але і фінансового положення підприємства.

Згідно з метою пропонуються наступні задачі служби внутрішнього аудиту на підприємстві (табл. 1).

Таблиця 1 - Основні задачі служби внутрішнього аудиту (СВА)

№ з\п	Задача	Характеристика
1	Здійснення періодичного контролю за фінансово - господарською діяльністю організацій, що перевіряються	Виконуючи цю задачу, внутрішній аудитор вивчає систему бухгалтерського обліку і контролю, дає оцінку ефективності її функціонування, використовуючи різні прийоми (вибірку, сканування і т.п.). Аудитор перевіряє юридичну обґрунтованість операцій й оптимальність оподаткування, дає оцінку істотності знайдених помилок.
2	Проведення фінансово - економічного аналізу діяльності організації і розробка її фінансової стратегії	При виконанні другої задачі аудитор проводить експрес-аналіз фінансово-господарської діяльності організації, оцінює її платоспроможність і фінансову стійкість, дає рекомендації зі стратегії фінансово-господарської діяльності.
3	Оцінка надійності й ефективності СВА у компанії, а також надання консультаційної підтримки менеджменту компанії на етапі розробки систем і процедур СВА	При загальному знайомстві з системою внутрішнього контролю організації, яке здійснюється на етапі попереднього планування аудиту, аудиторська організація повинна зрозуміти специфіку і масштаби діяльності підприємства, стан системи бухгалтерського обліку і контрольного середовища. За результатами цієї роботи рекомендується підготувати опис системи внутрішнього контролю, скласти необхідні схеми і діаграми.
4	Оцінка системи у правління ризиками	

Центральне місце при розробці стратегії аудиту розрахунків за товарними операціями займає вибір предметних областей перевірки, об'єкта і методів аудиту.

Об'єктом аудиту розрахунків виступають первинні і зведені документи бухгалтерського обліку, фінансової звітності й інші матеріали, які містять явища і дії, що мають відношення до виконання завдання.

Дослідження об'єкта аудиту розрахунків за товарними операціями повинно йти від форми до змісту, що дозволяє аудитору встановити зв'язки і розходження з іншими об'єктами і прийти до відповідного висновку. Результатом структурно-системного підходу до вивчення властивостей і ознак об'єктів аудиторської перевірки стала побудова їхньої класифікації. На нашу думку, виходячи зі ступеня значущості інформації, що міститься в об'єктах, вони можуть бути структуровані якосновні, допоміжні і додаткові (рис. 1).

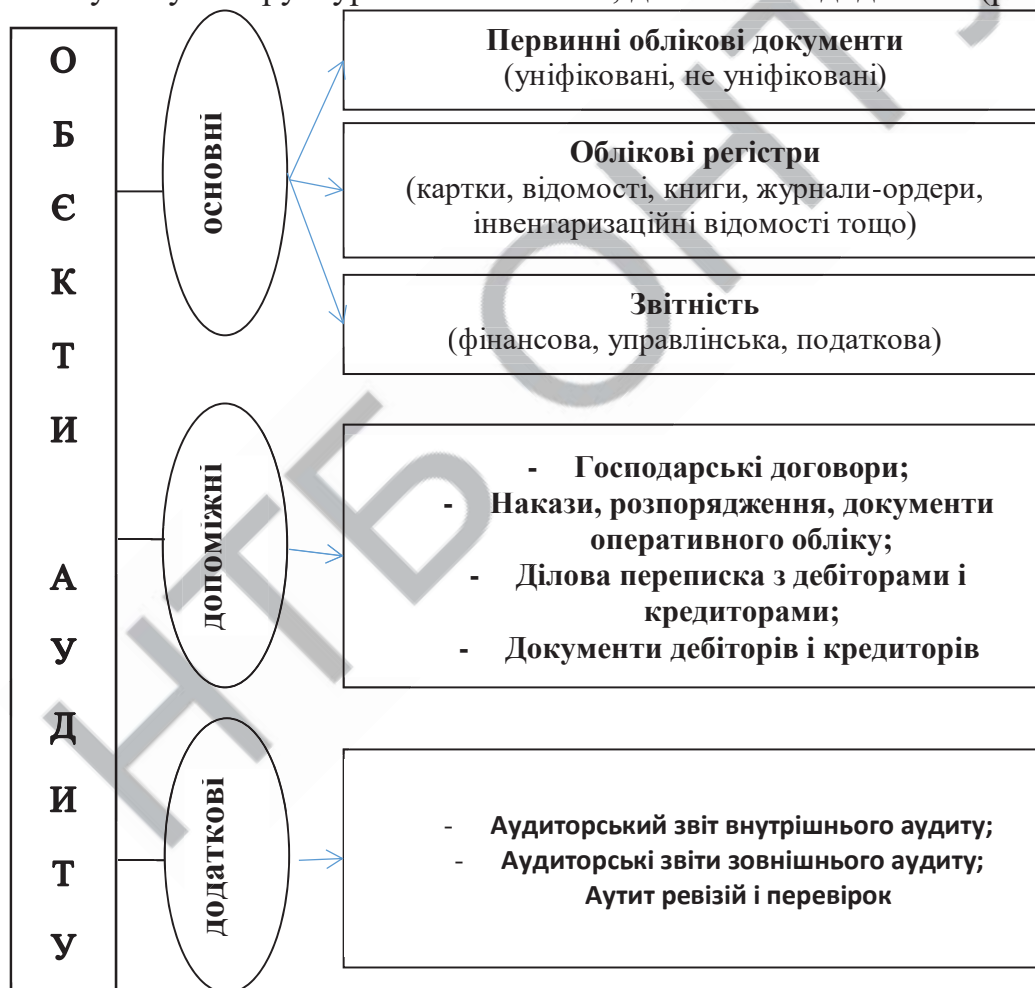

Рис. 1 - Види об'єктів аудиту в залежності від ступенюзначущості інформації

Предметна і детальна частини методики аудиту розрахункових операцій реалізується за допомогою різних аудиторських процедур, що містять у собі

арифметичний контроль, прийоми документального аналізу, звіряння синтетичного й аналітичного обліку, відстеження облікових записів по кореспондуючих рахунках, тестування і підтвердження оборотів і сальдо по рахунках бухгалтерського обліку, аналітичні процедури.

На нашу думку, найбільш ефективним при здійсненні внутрішнього аудиту є застосування методів документальної і фактичної перевірки, у числі яких можна виділити прийоми дослідження окремого облікового документа, а також групи документів, що відображають одну чи кілька взаємозалежних операцій або рух однорідного майна, контрольну перевірку поточних розрахунків і зобов'язань, одержання письмових довідок фахівців, тестування осіб, що мають пряме чи непряме відношення до досліджуваного факту господарської діяльності.

Аналіз ситуації на підприємствах України свідчить про необхідність широкого впровадження дієвого внутрішнього аудиту розрахунків за нетоварними операціями. Це забезпечить управлінський персонал достовірною, вчасною, максимально повною інформацією про стан, структуру та динаміку відносин з контрагентами і допоможе правильно визначити основні напрямки діяльності та завдання, які постають перед суб'єктом господарювання.

Першочерговими завданнями при здійсненні аудиту розрахункових операцій є:

- забезпечення юридичної обґрунтованості кожної суми дебіторської та кредиторської заборгованості;
- вивчення причин виникнення заборгованостей та прорахування їх наслідків;
- здійснення заходів щодо стягнення дебіторської заборгованості та з'ясування існування реальної можливості погашення кредиторської заборгованості;
- регулярне проведення інвентаризацій розрахунків на підприємстві та контроль за строком позовної давності.

Отже, правильно організований внутрішній аудит за своєчасністю, повнотою й юридичною обґрунтованістю розрахунків по нетоварним операціям – запорука успішного розвитку, стабільності та стійкості вітчизняних підприємств в умовах сучасного бізнес-середовища.

Література

1. Кузьминський А. Аудит: Практическое пособие / А. Кузьминский, Н. Кужельный, Е. Петрик и др.; Под ред. А. Кузьминского. – К.: Учетинформ, 1996.-283 с.
2. Кулаковська Л. П. Організація і методика аудиту : [Навчальний посібник] / Л. П. Кулаковська, Ю. В. Піча. – К. : Каравела, 2004. – 586 с.

3. Немченко В.В. Аудит (Основи державного, незалежного професійного та внутрішнього аудиту). /За ред. Проф. В.В. Немченко, О.Ю. Редько Підручник. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 540с.

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ

Ощепков О.П., к.е.н., доцент

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса, Україна

Одним із факторів розвитку економіки є раціональне розміщення робочої сили між галузями, в середині галузі між підприємствами, та розподіл робітників на самому підприємстві відповідно професійного і кваліфікаційного рівня, особливе значення має те, наскільки кожен робітник відповідає зайнятому місцю і наскільки працівники зацікавлені реалізувати власні здібності для досягнення кінцевого колективного результату праці і результатів діяльності підприємства.

Особливо має значення, наскільки діяльність робітників і підприємства в цілому співпадають в економічних інтересах. Економічні інтереси реалізуються через механізм стимулювання праці кожного робітника. Основною формою матеріального стимулювання є обрана форма і система оплати праці, її рівень. Заробітна плата – це дохід робітника, який він отримує в грошовому виразі відповідно кількості і якості виконаної роботи та результатів діяльності всього колективу. Така характеристика поняття заробітної плати передбачає, що коли у підприємства зростають доходи, то повинно бути і зростання заробітної плати, особливо її змінної частини.

Метою дослідження є прагнення визначити, на скільки результати праці мають адекватну оцінку у формі заробітної плати, тому що заробітна плата – це система, яка виконує багато функцій, а не тільки відтворювальну у фізіологічному розумінні, а ще й розподільчу, стимулюючу та соціальну.

Розглянемо що відбувається зараз на ринку праці, який рівень зайнятості населення, який рівень безробіття та яким чином все це пов'язане з рівнем оплати праці, рівнем реальних доходів та купівельної спроможності населення. Нажаль, рівень заробітної плати не відповідає соціальним стандартам і не забезпечує повноцінного розвитку людини, яка здатна або спроможна реалізувати свої здібності, тому її рівень не дозволяє забезпечити реалізацію потреб культурного, духовного зростання. Коли рівень оплати праці дозволить забезпечити реалізацію всіх функцій заробітної плати, тільки тоді може здійснюватись реалізація системи соціально-економічних інтересів (робітник – підприємство – держава).

	ІСТОРИЧНИХ АСПЕКТ	
	Седікова І. О., д.е.н., професор; Мандрикі́н Д. В., асистент. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	
56.	ДЕМОГРАФІЧЕСКОЕ ПОЛОЖЕНИЕ ГРУЗИИ В УСЛОВИЯХ КОВИДПАНДЕМИИ Чичинадзе Борис, д.э.н, Кутаисский Государственный Университет им. Ак. Церетели, г. Кутаиси, Грузия	183
57.	СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ЗА НЕТОВАРНІМИ ОПЕРАЦІЯМИ Немченко В.В., д.е.н., професор; Галаган І.В., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	184
58.	СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ПРАЦІ ТА ЇЇ ОПЛАТИ Ощепков О.П., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	188
59.	ОКРЕМІ АСПЕКТИ ОЦІНКИ ВИБУТТЯ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ Васьковська К.О., к.е.н., доцент; Космачевська Е.В., магістрант, Орлова А.Ю., магістрант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	191
60.	ОСНОВНІ ІНДИКАТОРИ ФІНАНСОВОЇ ВРАЗЛИВОСТІ ЕКОНОМІКИ ДЕРЖАВИ Тарасова О.В., к.е.н., доцент, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	194
61.	ЕКОЛОГІЧНІ ПРИНЦИПИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ Немченко В.В., д.е.н., професор; Єдлічка Є.А.. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	197
62.	СУТНІСТЬ ТА МЕТОДИКА ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА Мельник Ю.М., д.е.н., професор; Сарієва Г.І, бакалавр, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	199
63.	ОЦІНКА СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ АУДИТУ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ Мельник Ю.М., д.е.н., професор; Щегульцова А.О, магістрант, ОНАХТ, м. Одеса, Україна	202
64.	АКТУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕСУ ВЕДЕННЯ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ НА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВАХ Євтушевська О.О., к.е.н., доцент; Андрєєва М.В., бакалавр. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	208
65.	ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ПРОЦЕСУ ПІДПРИЄМНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ Маркова Т.Д., к.е.н., доцент; Пчелянська Г.Б., старший викладач; Домброван Я.Ю., бакалавр. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	213
66.	ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ: ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ, РОЗВИТОК ТА СФЕРИ ЗАСТОСУВАННЯ Іванченкова Л.В., д.е.н., професорка; Хутак Артур Шир Ага, аспірант. ОНАХТ, м. Одеса, Україна	215